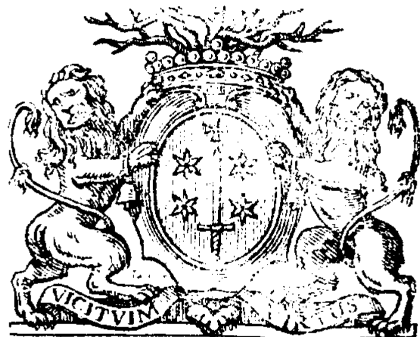
A°. 1861. N°. 274

Opregte *Vrijdagsche*

HAARLEMSCHE COURANT

van 22 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: ƒ 5 in de drie maanden.

WEENEN, 18 November.

De minister *v. Schmerling* beweert, dat hij, betreffende de vraag, of de staatsbegrooting aan den Rijksraad in deszelfs tegenwoordigen toestand, en derhalve als nog niet de algeheele monarchie vertegenwoordigende, moet worden voorgelegd, verkeerd is verstaan; — dat hij daarbij geenszins heeft bedoeld, eene raadgevende stem van die vergadering uittelokken, maar wel een wettig besluit ten aanzien van de heffing der belastingen in de kroonlanden, die werkelijk in het Huis der Afgevaardigden vertegenwoordigd zijn.

De minister van Financien daarentegen houdt zich aan eene gestrenge uitlegging der Constitutie, en vermeent den inhoud van de begrooting ter kennis van de Afgevaardigden in den Rijksraad te kunnen brengen, als bijzondere personen, en niet om reeds daarover te beraadslagen. Deze bewindsman wordt in dit opzigt door bijna al de organen der vrijzinnige partij ondersteund.

VAN DEN RIJN, 20 November.

Door een der beijersche bladen worden de volgende bijzondere berigten uit Napels van den 12den dezer medegedeeld, als een bewijs, hoe weinig de opstand tegen de Piemontezen in het Napelsche onderdrukt is geworden:

„*Della Chiese* is steeds in Salerno ingesloten door de reactionairen. *Borgès* heeft hem een wapenstilstand vergund, opdat hij zich voor zijn persoon naar Napels zou kunnen begeven om zich met den generaal *Lamarmora* te beraden. *Borgès* zelf moet zich heimelijk in de genoemde hoofdstad hebben bevonden, om met de hoofden van het committé der Bourbons te raadplegen. In Napels neemt het misnoegen zigtbaar toe. In eene der voorsteden is het borstbeeld van Koning *Victor Emmanuel* aan een lantarenpaal opgehangen gevonden."

— In de pruissische provincien ter wederzijde van den Rijn hebben de dusgenaamde partijen van den vooruitgang zich in de meeste plaatsen tegen de clericalen vereenigd voor de benoeming der kiezers, en schijnen zij veelal de bovenhand te hebben verkregen.

PARIJS, 19 November.

Het republikeinsche orgaan *le Siècle* behelst heden een betoog, waarin voorkomt, dat eerlang de bevoegdheid van het Wetgevend Ligchaam aanmerkelijk zal worden uitgebreid, en dat men mag aannemen, dat men van lieverlede zal terugkeeren tot de parlementaire vormen, waarvan men zooveel kwaad heeft gesproken, als hadden zij Frankrijk ongelukkig gemaakt, — maar dat dit niet genoeg is, en men tot het besluit moet komen, dat de tegenwoordige Kamer moet worden *ontbonden*. Zij toch heeft alle supplementaire kredieten en buitengewone leeningen goedgekeurd. Is er te veel geld uitgegeven, dan is dit geschied omdat de Kamer dat zoo heeft gewild. De meest buitensporige begrootingen hebben slechts eenige weinige tegenstanders gevonden.

Alleen toen de Regering gelden aanvroeg tot het voeren van den italiaanschen oorlog, is tegenstand geboden door zeer vele leden, die vroeger zoo weinig van zich hadden doen spreken, dat men te naauwernood wist, dat zij bestonden. Met de uiterste verbazing is, volgens *le Siècle*, de natie getuige geweest van die plotselijke uitbarsting der onafhankelijkheid van het ultramontanismus, welks aanhangers gedurende vele jaren hunnen haat tegen het bestaande hadden weten verborgen te houden en ministers, prefecten, bureaux en administratie omtrent hunne waarachtige gezindheid om den tuin hadden geleid. De wereldgeschiedenis heeft, volgens den republikeinschen publicist, geen tweede voorbeeld opgeleverd van lieden, die, na vele jaren te hebben gezwegen, plotselijk het woord hebben gevoerd, zoodra zij begrepen dat zij gedruisch konden maken en dat hunne woorden heinde en verre zouden worden gehoord.

Diezelfde leden zullen thans, nu de raad der vereeniging Sint-Vincentius-de-Paula is ontbonden, vooral niet zachter zijn gestemd, en *le Siècle* zou meenen, dat de Regering zich aan verregaande onvoorzigtigheid zou schuldig maken, ingeval zij niet een beroep op het volk deed en de stembevoegden in de gelegenheid stelde om het Wetgevende Ligchaam van ondeugdelijke elementen te zuiveren. Dat blad verkondigt luide, dat de Kamer den geest des volks niet meer vertegenwoordigt; — dat zij in andere tijden en onder andere omstandigheden is zamengesteld geworden, en het voegt daarbij, dat geen Ultramontaan, die zijne vlag vertoont, thans meer zal worden herkozen. Frankrijk wil den vooruitgang en de ontwikkeling der beginselen van de revolutie. Het Ultramontanismus geeft voor, dat het met kracht en geweld Frankrijk zal weten tegentehouden. Het is de overtuiging van *le Siècle*, dat het gouvernement niet mag doen gelooven, dat die partij in het hart der natie wortelen heeft geschoten. Deed het niet als het ware met een ademtogt dat spooksel verdwijnen, dan zou het een hoogst gevaarlijk en allezins onstaatkundig spel spelen.

Het belang des lands kan alleen worden bevorderd door de ontbinding van het Wetgevend Ligchaam. Eene Volksvertegenwoordiging, die niets heeft weten te verhinderen, die alles heeft goedgekeurd, mag niet worden geroepen om medetewerken tot de invoering van hervormingen, die de strengste afkeuring zijn van de vroeger door haar aan den dag gelegde onverantwoordelijke toegeeflijkheid.

Het dagblad *le Temps* laat zich in gelijken zin uit. Men zal zich herinneren, dat reeds verleden jaar, nadat het bekende besluit van 24 November was uitgevaardigd, van verscheidene zijden eene ontbinding van het Wetgevende Ligchaam als wenschelijk is voorgedragen. Dat thans met nog meer klem van redenen op dien maatregel kan worden aangedrongen, behoeft wel te naauwernood vermelding. Terwijl van eene liberale zijde wordt aangemerkt, dat het gewigt der wijziging van het personeel der fransche ministers vooral bestaat in de gevolgen, welke zij zal hebben, wat betreft de door de keizerlijke Regering in toepassing te brengen staatkunde, — voeren de clericalen aan, dat het gouvernement gedruisch heeft gewild en naar wensch zal worden bediend; — dat het van de revolutie heil verwacht, en dat de wijze, waarop de revolutionaire dagbladen zich thans reeds uitlaten, toont, dat het op eigenaardige wijze door de revolutie zal worden gered.

De voorstanders der italiaansche eenheid zijn alles behalve gerust omtrent de eigenlijke bedoelingen der keizerlijke Regering. Men beschouwt het als mogelijk, dat in de hoogere kringen ernstig wordt gedacht aan de verdeeling van Italie in drie Staten, te weten: noordelijk Italie, met Venetie, onder Koning *Victor Emmanuel*; Midden-Italie, bestaande uit de Romeinsche-Staten met de Marken en Umbria, — eindelijk zuidelijk Italie, 't welk weder onder den schepter van Koning *Franciscus II* zou worden geplaatst. Het te Londen uitkomende orgaan *Daily News* heeft zulks het eerst medegedeeld, en dat berigt heeft in de engelsche hoofdstad, hoewel het weinig of geen geloof heeft gevonden, vrij wat opspraak verwekt.

— Niet weinig drijft men den spot met het in een der officiële dagbladen voorkomende berigt, dat de Regering voornemens is het bestaande tekort te helpen dekken door de heffing van eene belasting op de zwavelstokken, genaamd lucifers, en op de forte-piano's. Volgens *le Siècle*, schijnt het gouvernement er niet tegen optezien om impopulair te worden bij de dames.

— Heden alhier uit Turin ontvangene berigten houden in, dat de heer *Ricasoli* voornemens is, aan het Parlement voortestellen om Rome te verklaren voor de hoofdstad van het nieuwe Italiaansche Koningrijk en *regtens* behoorende tot dat Rijk, in afwachting dat het *feitelijk* daarvan deel zal uitmaken. In een clericaal blad wordt aangemerkt, dat dit eene *zedelijke* inlijving zal zijn, die eene waardige plaats zal bekleeden naast den zedelijken oorveeg, welke in der tijd door den generaal *de Goyon* aan den minister *de Mérode* toegediend zou zijn geworden.

— De dagbladen deelen de ontwerp-adressen van antwoord der spaansche Cortes mede. In het adres van den Senaat wordt de Koningin nadrukkelijk aangespoord om medetewerken tot handhaving van het wereldlijk gezag der Pauzen „'t welk onmisbaar is voor de uitoefening van het dienstwerk, waardoor Hemel en aarde worden verbonden." In het adres van de Kamer der Gedeputeerden wordt met niet minder nadruk de door de spaansche Regering ten aanzien van Italie gevolgde staatkunde afgekeurd. Men is overtuigd, dat, bij de tegenwoordige zamenstelling der spaansche Kamers, deze adressen zullen worden goedgekeurd.

Het opperbevel over de naar Mexico bestemde expeditie is aan den generaal *Prim* opgedragen. De staf-officieren van dien krijgsman hebben dezer dagen Madrid verlaten. Hij zelf zal den 22sten scheepgaan, aan boord van de *Ulloa*, en zich eerst naar de Havanna begeven, het vereenigings-punt van de door de drie mogendheden beschikbaar gestelde strijdkrachten.

— Alhier is eene brochure uitgekomen, getiteld: „De americaansche blokkade; het regt der onzijdige Staten" waarin wordt uiteengezet, dat, volgens het volkenregt, onzijdige mogendheden handel kunnen drijven mits zij zich onthouden van het vervoer van oorlogs-, contrabande. De schrijver betoogt verder, dat de zuidelijke havens in Noord-America eigenlijk niet geblokkeerd zijn, vermits het noorden geene genoegzame middelen bezit om de blokkade behoorlijk te doen plaats hebben.

Dit vraagstuk zou van groot belang zijn, omdat de hoeveelheid katoen hand over hand vermindert, en het oogenblik welligt nabij is, dat zoo hier, als in Engeland, gebrek en ellende onder de arbeidende klassen zullen uitbreken. Volgens den schrijver, is gemiddeld de gewone aanvoer van katoen te Liverpool 12000 balen daags, en zijn in de laatstverloopen week op één dag slechts 22 balen aangekomen. Verder is de staat van zaken in den Elzas alles behalve bemoedigend. Van de groote fabrieken aldaar zijn er slechts zeven, die een genoegzamen voorraad hebben om gedurende zes maanden te kunnen blijven doorwerken. Van de overige zijn er, die te naauwernood voorraad voor drie weken hebben.

Men weet niet, in hoever de Regering de hand heeft in dat vlugschrift, maar in elk geval zou, naar men meent, het daarin voorkomende eene rijpe overweging in de hoogere kringen verdienen.

PARIJS, 20 November.

De heer *Fould* heeft gisteren te Compiègne een onderhoud met den Keizer gehad, en men meent te mogen aannemen, dat de bezwaren, die in den verl. zondag gehouden raad van ministers opgerezen waren, uit den weg zijn geruimd. Het zeggen is, dat de heer *Fould* heeft verkregen, dat hem mededeeling der proeven van den *Moniteur* zal worden gedaan, en dat hij, tot bespoediging der indiening van de staatsbegrooting, zich regtstreeks in verbinding zal kunnen stellen met de chefs der afdeelingen bij de verschillende ministerien. Nog moet Z. M. den minister van Financien de verzekering hebben gegeven, dat een aantal soldaten met verlof naar huis zullen worden gezonden, zoodat de sterkte der regimenten daardoor welligt met een vierde zal worden verminderd.

— Meer en meer schijnt men het hier noodig te achten, dat de heer *Ratazzi* door Koning *Victor Emmanuel* tot lid van het ministerie worde benoemd naast den minister *Ricasoli*. Men zou dat vooral ook wenschen, omdat de laatstgenoemde bewindsman verdacht wordt gehouden van al te zeer te staan onder den invloed van sir *Hudson*, den engelschen gezant Turin. Men meent met zekerheid te weten, dat Engeland het italiaansche gouvernement zooveel mogelijk aanspoort om het romeinsche vraagstuk ten allerspoedigste ter beslissing te brengen. Italie rust zich steeds ten strijde uit, en alle maatregelen worden daar te lande genomen, om tegen het aanstaande voorjaar gereed te zijn. Het weder werkt zeer mede; immers men verneemt, dat *Omer-bassa* door koude en sneeuw genoodzaakt is thans reeds de winterkwartieren te betrekken. Dit is allezins in het voordeel van de opstandelingen in Bosnie en de Herzogewina, die door *Garibaldi* en diens medestanders teregt of ten onregte worden beschouwd als de voorhoede van het italiaansche leger.

Hetgeen is gemeld omtrent de aankomst van *Cialdini* alhier ter stede, is tot dusver niet bevertigd.

LONDEN, 19 November.

Niettegenstaande de herhaalde verklaring van de bewindslieden, bepaaldelijk ook van graaf *Russell*, dat in den tegenwoordigen staat van zaken aan geene hervorming van het Parlement gedacht kan worden, is de partij, welke zoodanigen maatregel verlangt, steeds werkzaam. Te Leeds is gisteren eene zeer talrijke vergadering gehouden van afgevaardigden der in onderscheidene steden gevestigde dusgenaamde reform-genootschappen, om over de zaak der parlementaire hervorming te beraadslagen; maar de uitslag dezer bijeenkomst is voor de warme voorstanders van verandering der volksvertegenwoordiging geenszins bemoedigend geweest. Van de hoofden der partij waren slechts enkele tegenwoordig. Graaf *Russell*, graaf *Grey*, sir *Ch. Wood*, de heer *Cobden* en de heer *Bright* hadden berigt gegeven, dat zij om verschillende redenen de zamenkomst niet konden bijwonen. Eenige sprekers hebben aangedrongen op het krachtig doorzetten der zaak; doch andere, zoo als de heeren *Baines* en *Barnes*, beiden leden van het Huis der gemeenten, hebben met zoo vele woorden verklaard, dat de tijd om eene veel omvattende Parlements-hervorming tot stand te brengen, voorbijgegaan was, en dat men er zich slechts toe bepalen moest om gaandeweg het tot stand brengen van kleine verbeteringen in het bestaande stelsel van vertegenwoordiging te bewerken. De meerderheid der vergadering heeft zich met deze zienswijze vereenigd.

Intusschen heeft de heer *Bright* van zijn kant eene poging aangewend om onder de arbeidende klassen eene beweging ten gunste eener Parlements-hervorming te doen ontstaan. In eenen den 13den dezer aan het te Glasgow gevestigde bestuur der vereenigde arbeiders-genootschappen geschreven brief, welke door de dagbladen openlijk bekend is gemaakt, heeft hij den raad gegeven, dat die genootschappen, welke in alle steden en dorpen gevestigd zijn, in beweging gebragt zullen worden om de verlangde uitbreiding van het kiesregt te bewerken. Hij zegt, dat, indien dit middel gedurende een jaar daartoe gebezigd wordt, de staatkundige bevrijding des volks gewis tot stand zal komen.

— Sir *R. Peel*, het tegenwoordige hoofd van het bestuur in Ierland, is verleden zaturdag, op zijne inspectie-reis door dat land, te Belfast aangekomen, en heeft ook daar, antwoordende op de plegtige begroeting van het gemeentebestuur, verklaard, dat hij in verscheidene der door hem bezochte streken wel schaarschte en duurte van levensmiddelen had aangetroffen, maar nergens zoo veel gebrek als in sommige openbaar gemaakte berigten beweerd werd te bestaan. Van een hongersnood kon, zoo als hij verzekerde, geene spraak zijn.

— Naar aanleiding van de dezer dagen bevolen veranderingen in het bestuur der geldmiddelen van Frankrijk, behelst ons ministerieel ochtendblad een hoofd-artikel, waarin het op zegevierenden toon verklaart, dat Engeland op het financiële gebied Frankrijk overwonnen heeft. Na een aantal jaren van politieke inspanning, waarin Frankrijk buitensporig groote uitgaven gedaan heeft, ziet het zich nu ten laatste genoopt om zijne uitgaven intekrimpen. Engeland daarentegen is door de buitensporige krijgstoerustingen van Frankrijk wel genoodzaakt geworden om insgelijks zijne uitgaven hoog optevoeren, maar het heeft geen penning meer uitgegeven dan zijne inkomsten bedroegen. Het bedoelde blad besluit zijne beschouwing met den wensch, dat, vermits de op financieel gebied gevoerde oorlog nu geëindigd en de tijd van het herstel des vredes aangebroken is, ook de tijd van vermindering der krijgstoerustingen gekomen zal zijn. Indien Frankrijk in ernst daarmede voorgaat, zal Engeland gewis blijmoedig volgen.

— De beurs was heden op nieuw williger. De 3 pc. gecons. resc. 92¾ à ⅞.

BRUSSEL, 21 November.

Gisteren heeft de Kamer een begin gemaakt met de beraadslaging over het ontwerp-adres van antwoord, en is door den heer *Dumortier* de aangelegenheid der erkenning van Italie ter spraak gebragt. Na eene levendige discussie, aan welke hebben deelgenomen de heeren *Vilain XIIII* en *Nothomb*, heeft de minister van Buitenlandsche Zaken, de heer *Rogier*, voorlezing gedaan van de voornaamste tot deze zaak betrekking hebbende diplomatieke stukken, onder bepaalde mededeeling, dat Belgie Italie op de meest ondubbelzinnige wijze heeft erkend, zonder evenwel te treden in eene beoordeeling der *faits accomplis*, en dat het belgische gouvernement zou meenen op de onzijdigheid inbreuk te maken, ingeval het langer onvervuld had gelaten de be-

trekking van gezant bij eene Regering, welke steeds met Belgie op den meest gewenschten voet van verstandhouding heeft gestaan.

De beraadslaging zal mogen worden voortgezet.

's GRAVENHAGE, 20 November

Z. M. de Koning heeft benoemd tot procureur bij het provinciaal geregtshof in Overijssel en de arr. regtbank te Zwolle mr. *S. J. van Roijen*, advocaat aldaar.

Z. M. heeft benoemd tot officieren van gezondheid 2de kl. bij de landmagt *J. v. Lier*, *F. S. W. de Ronde* en *J. W. C. von Römer*.

's GRAVENHAGE, 21 November.

Z. E. de minister van Binnenlandsche Zaken heeft, in eene breedvoerige memorie (54 bladen druks) geantwoord op het voorloopig verslag der rapporteurs van de Afdeelingen der Tweede-Kamer, betreffende het *vijfde* hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1862.

Deze memorie bevat in den aanvang de volgende zinsneden:

„Onder den titel van voorloopig verslag op het Vde hoofdstuk der staatsbegrooting voor het dienstjaar 1862, ontving de Regering een geschrift, dat, ware het niet door vijf leden der Tweede Kamer onderteekend, moeijelijk had kunnen ondersteld worden van 's lands Vertegenwoordiging afkomstig te zijn. Met ter zijde stelling van alle waardigheid, die de van de Staten-generaal uitgaande stukken behoort te kenmerken, met ter zijde stelling zelfs van hetgeen betamelijkheid en welvoegelijkheid eischen, worden op de meest grove wijze eene reeks van onbewezen beschuldigingen den minister van Binnenlandsche Zaken toegeworpen, die meer getuigen van partijdigheid en drift, dan van de zucht tot bevordering van het gemeen overleg, dat de grond onzer constitutionele instellingen uitmaakt.

„De ondergeteekende heeft lang geaarzeld, wat hij met dit geschrift, dat naauwelijks op den naam van staatsstuk aanspraak maken kan, zou behooren te doen. Antwoord verdient geen stuk, waarvan de gansche toon getuigt, dat het alleen is opgesteld met het doel om te kwetsen en te beleedigen; en toch mag de minister van Binnenlandsche Zaken 's lands zaken niet, door een ongepast stuk onbeantwoord te laten, in de waagschaal stellen. Het is daarom, dat de ondergeteekende zich voorstelt dit verslag te beantwoorden waar het zaken behandelt; maar zich zal onthouden in wederlegging te treden van eene reeks van insinuatien, die, gelijk zij daar zijn ter nedergelegd, zeker niet het doel zullen bereiken, waartoe zij werden uitgedacht.

„De minister stapt alzoo stilzwijgend voorbij alles wat is opgenomen in de drie eerste paragraphen van dit voorloopig verslag, om al dadelijk overtegaan tot de behandeling van hetgeen de begrooting zelve betreft."

De minister verdedigt zich voorts tegen de aanmerkingen op de vermeerdering der kosten van het departement, ook ter zake van de vermeerdering der werkzaamheden, derwijze, dat zelfs de Tweede-Kamer, na eene breedvoerige bespreking, op de begrooting van de dienst van dit jaar een verhoogd krediet van *f* 10,000 heeft toegestaan.

Ten aanzien van de aanmerking wegens het niet indienen eener voordragt omtrent de schutterijen, doet de minister opmerken, dat van de zijde der Regering niet is gezegd, dat men zich reeds gedurende een geruimen tijd met de zamenstelling van eene dergelijke wet had beziggehouden, maar dat men, om daartoe te komen, eerst de bepalingen der wet op de nationale militie diende aftewachten. — Nopens de wet op de medische politie heeft de minister te kennen gegeven, dat de voordragt van dezelve steeds bij den Raad van State aanhangig is.

Betreffende de commissie voor de statistiek is de Regering van oordeel, dat eenige wijziging wordt vereischt in hare primitive instelling; — dat zij zelve hare zienswijze deswegens heeft kenbaar gemaakt, — en dat de mededeelingen dezer commissie door de Regering steeds op prijs worden gesteld.

De Regering is almede overtuigd, dat er behoefte bestaat aan eene wet op den Waterstaat, maar geenszins op grond, gelijk in het verslag wordt beweerd, alsof de provinciale Staten, in tegenspraak met de bedoeling der Grondwet, in dit opzigt oppermagtig te werk zouden gaan; — dat deze Staten, ingevolge de bestaande wet, onder goedkeuring des Konings, de verordeningen daarstellen, welke zij in het provinciaal belang noodig achten.

Nopens de verbetering der waterwegen naar zee verklaart de minister: „dat in eene conferentie van den 3den Augustus met den burgemeester en eene commissie uit den Raad van Amsterdam, van wege die gemeente het verlangen is te kennen gegeven, dat met het ontwerp voor de doorgraving van Holland op zijn Smalst niet zou worden voortgegaan, maar dat dit in dien zin zou worden gewijzigd, dat daaraan werd verbonden eene oostelijke afsluiting en eene kanalisatie van het IJ, met de daarmede in verband staande landaanwinning, derwijze, dat de onderneming, met rijks-ondersteuning, vatbaar zou zijn om bij concessie te worden uitgevoerd; — dat, indien de daarvoor begonnen onderhandelingen slagen, de Regering zich vleit, dat weldra deswegens eene voordragt aan de Kamer zal kunnen worden gedaan."

Aangaande den weg van Rotterdam naar zee is door den heer *v. d. Hoop* c. s. concessie tot den aanleg gevraagd, en is men bereid de aanvraag in overweging te nemen, zoodra de hoofdvoorwaarden, op welke wordt begeerd, kenbaar zullen zijn gemaakt.

Omtrent de zaak van het Zwolsche-diep doet de minister opmerken, dat de Kamer alleen inlichtingen heeft verlangd op de aan de Regering medegedeelde parlementaire enquête; — dat het bezwaarlijk is om betreffende eene zoo zeer toegelichte zaak nog nadere ophelderingen medetedeelen, maar dat, als de Kamer dit verlangt, aan het verzoek zal worden voldaan.

Het concentreren van het corps van den Waterstaat onder éénen hoofd-inspecteur verhindert de Regering niet in het nemen eener zelfstandige beschikking, en om daarbij den eenen ingenieur tegen den anderen te hooren. Dat deze hoofd-inspecteur tevens lid is van de commissie voor de staats-spoorwegen, wordt, naar het oordeel van Z. E., zeer ten onregte misprezen.

Aangaande de benoeming van een lands-bouwmeester wijst Z. E. op de redenen, welke daartoe hebben geleid, en die in 't breede bij de toelichtende memorie voor de begrooting van 1858 zijn ontwikkeld. Dat door bijna *al* de deskundigen een ongunstig oordeel over de laatstelijk gestichte gebouwen in 's Gravenhage zou zijn geveld, wordt door den minister ontkend. Met het oog op hetgeen in den aanvang der memorie is gezegd, wenscht de minister van een schriftelijk antwoord, nopens hetgeen hem ter zake van de zaal op het Binnenhof is toegeworpen, verschoond te blijven, en gedraagt hij zich aan het reeds medegedeelde omtrent de noodzakelijkheid van dit werk. Met de aangevraagde som voor aanvankelijke herstelling heeft men zich, in verband met eene verbouwing van het Binnenhof, de bevoegdheid willen voorbehouden om ook het uitwendige der zaal ter sprake te brengen, maar de voorstellen daartoe betrekkelijk zullen steeds afhankelijk zijn van de toestemming der Wetgeving.

De Regering acht zich verpligt om de werken ter vorming van de Nieuwe Merwede voorttezetten, vooral ter zake van de plaats gehad hebbende gebeurtenissen in den jongsten winter. Een bepaald antwoord te geven op de vraag, wanneer dit kostbare werk voltooid zal zijn, is bezwaarlijk, omdat dit afhankelijk kan zijn van gebeurtenissen, die bemoeijelijk vooraf kunnen worden berekend. Betreffende het bedrag, 't welk nu daarvoor wordt verlangd, doet de minister opmerken, dat, met de vroegere verwaarloozing der Killen, door verkoop van op- en aanwassen, meer sommen in de schatkist zijn gevloeid, dan nu voor het werk worden gevorderd. Met opgave van uitkomsten en waarnemingen, beweert de minister, dat nu reeds de werking der Nieuwe Merwede goede diensten heeft gedaan.

De vraag, of door de tegenwoordige werken op en aan het eiland Schokland de veiligheid van de vaart op de Zuider-zee genoegzaam is beveiligd, wordt door den minister bevestigend beantwoord. Z. E. vermeent, dat de straatweg in de Beemster niet alleen in het belang van den polder, maar in dat van geheel Noord-Holland moet worden geacht, en hij doet opmerken, dat in elk geval de polderlasten in dat oord *f* 10 à *f* 10½ per bunder bedragen.

De minister heeft op het advies van drie inspecteurs van den Waterstaat tot de aanvraag van gelden voor een stoomijsbreker besloten, op grond, dat dergelijk vaartuig zeer goede diensten zou kunnen doen, en gewone stoombooten daartoe niet geschikt kunnen worden geacht. Z. E. meent, dat men hem van achteloosheid zou hebben beschuldigd, indien hij aan dit voorstel geen gevolg had gegeven.

Dat de Raad van toezigt op de spoorwegen te kostbaar zou zijn, wordt door den minister niet toegegeven, en naar zijn inzien blijkt het niet, welke teekenen van leven men van die commissie zou verlangen.

De minister verklaart, dat met de aankondiging, dat de wet op het lager onderwijs goede vruchten oplevert, eene aanvankelijk gunstige uitkomst is bedoeld. De aangevraagde som voor de Rijks-kweekscholen voor onderwijzers is intusschen door Z. E. met *f* 125,000 verminderd, vermits er uitzigt bestaat om in eene der steden, alwaar dergelijke inrigting moet gevestigd worden, eene woning tegen billijken prijs te koopen. De Regering hecht aan het beginsel van de huisvesting der kweekelingen in een en hetzelfde gebouw, en meent, dat het externaat eene der schaduwzijden van de voormalige Rijks-kweekschool is geweest.

Ten gevolge van deze en nog andere minder beduidende verminderingen is het eindcijfer van het hoofdstuk op *f* 17,644,381-73 gebragt.

— De Tweede-Kamer heeft heden hare werkzaamheden hervat. Van regeringswege is ingekomen een ontwerp van wet, strekkende tot afschaffing der slavernij in West-Indie.

De Afdeelingen zijn zamengesteld, en hebben tot hare voorzitters verkozen de heeren *v. Lijnden*, *Mackay*, *Thorbecke*, *Westerhoff* en *Dullert*; tot onder-voorzitters de heeren *Wintgens*, *Meeussen*, *Hugenholtz*, *Betz* en *van Twist*.

De beraadslaging over de staatsbegrooting is bepaald op aanst. maandag. — Morgen zullen eenige ontwerpen van wet van ondergeschikt belang, benevens conclusien van uitgebragte rapporten, behandeld worden.

— De zitting der prov. Staten van Zuid-Holland is heden gesloten. De behandeling van een voorstel van den heer *Pincoffs*, betreffende het verleenen van subsidie voor het onderwijs aan gemeenten, die geen schoolgelden heffen, is tot de zomer-vergadering verdaagd. Ditzelfde besluit is genomen omtrent een voorstel van den heer *Hoogendijk*, strekkende om zich tot de Hooge Regering te wenden, ten einde een verbeterd zeegat en de plaatsing van een vuurschip op of nabij den Banjerd te verkrijgen.

— H. M. de Koningin-moeder wordt heden van Soestdijk in deze residentie terug verwacht.

HAARLEM, 20 November

Telegrafische berigten.

PARIJS, 20 November. In de *Patrie* wordt medegedeeld, dat de ontwapening, van welke melding is gemaakt, niet zal kunnen plaats hebben dan ten gevolge eener overeenkomst van Frankrijk met de groote mogendheden, als welke evenzeer als die Staat gewapend zijn. — *Cialdini* is alhier aangekomen. — Volgens berigten uit Ragusa, alhier ontvangen, zou *Omer-bassa* door de in groote hoeveelheid gevallen sneeuw genoodzaakt zijn geworden de winterkwartieren te betrekken.

HAARLEM, 21 November.

Telegrafische berigten.

TURIN, 20 November. De *Opinione* meldt, dat de voorstellen, waarvan de londensche *Daily News* gewaagt, afkomstig zijn van mogendheden, die den moed niet hebben om zich *voor* of *tegen* Italie te verklaren.

De minister *Ricasoli* heeft het Parlement geopend, en verklaard, dat, bij het voeren der onderhandelingen met Rome, zijn doel is geweest het vereenigen van de godsdienst met de vrijheid; — dat hij den franschen Keizer heeft uitgenoodigd om bemiddelend optetreden tusschen Rome en Italie, doch dat deze daarin bezwaar heeft gezien. De minister heeft tot deze zaak betrekkelijke stukken gedeponeerd, en daaronder een ontwerp tot beslissing van het romeinsche vraagstuk, bestaande uit elf artikelen, inhoudende, dat de waardigheid en onschendbaarheid van het Pausdom worden gewaarborgd, mitsgaders de prerogatieven, welke door het verloop der tijden als gevestigd kunnen worden beschouwd. De kardinalen behouden den titel van prins, en hunnen rang als zoodanig. De meest volledige vrijheid wordt den Paus als geestelijk opperhoofd, als westelijk Patriarch en als italiaansch Primaat verzekerd. Als zoodanig zal hij zich in het buitenland kunnen doen vertegenwoordigen door prelaten, den titel van nuntius voerende. Verder behelst het ontwerp bepalingen omtrent de bisschoppen en geestelijken van lageren rang. Een adres aan den Paus gaat dit ontwerp vooraf, waarbij zijn gevoegd een brief aan kardinaal *Antonelli*, die wordt aangespoord om de voorgeslagene schikking in de hand te werken, en eene nota aan den heer *Nigra*, die de tusschenkomst van de fransche Regering moet inroepen, opdat door haar de stukken aan het pontificale gouvernement ter hand zullen worden gesteld. In deze laatste nota komt voor, dat, ingeval de voorstellen van de hand werden gewezen, de italiaansche Regering niet zou weten hoe het ongeduld te beteugelen der Italianen, die hunne hoofdstad Rome dringend eischen.

De Afgevaardigde *Zupetta* heeft inlichtingen gevraagd omtrent Napels. De heer *Ricasoli* heeft gemeend, dat eerst de noodzakelijkste wetten, betreffende de wapening en de financien, moesten worden afgehandeld. Daarop is besloten om de napelsche zaak te gelijk met het romeinsche vraagstuk in behandeling te nemen.

PARIJS, 21 November. De *Moniteur* meldt, dat hetgeen door sommige buitenlandsche dagbladen is medegedeeld omtrent de omstandigheden, onder welke de laatste wijziging van het ministerie heeft plaats gehad, ten eenemale ongegrond is.

LONDEN, 21 Nov. Het stoomschip *Nashville*, voerende de americaansche vlag van de Zuidelijke Confederatie, is heden te Southampton binnengekomen. Op zijne reis derwaarts heeft dat schip de noord-americaansche stoomboot *Harvey-Birch*, varende van Havre naar Nieuw-York, vermeesterd en verbrand. De kapitein en verdere equipage van laatstgenoemden bodem zijn door de *Nashville* te Southampton aangebragt en aan wal gezet.

MADRID, 20 Nov. De half-officiële *Correspondencia* meldt, dat Koning *Victor Emmanuel* de apostolische archieven opgevorderd heeft in hoedanigheid van „Koning van Napels"; dat het spaansche gouvernement geweigerd heeft dezen titel te erkennen; dat *Victor Emmanuel* daarop de vroeger ingeleverde nota's over deze zaak heeft ingetrokken, en zich bepaald heeft tot het opvorderen der napelsche documenten.

PARIJS, 21 Nov. Het disconto der fransche Bank is heden van 6 op 5 pc. verminderd.

TURIN, 21 Nov. *Cialdini* heeft Turin niet verlaten. *Minghetti* is uit Napels en Sicilie teruggekomen.

Volgens berigt uit Verona, wordt een gedeelte der oostenrijksche troepen, die in de italiaansche provincien bezetting houden, tijdelijk met verlof huiswaarts gezonden, te weten 40 man per compagnie.

TURIN, 21 Nov. Ten gevolge van eene ondergane nederlaag bij Ragallas, hebben de bandieten eene schuilplaats gezocht op het gebergte en in de bosschen in de omstreken van het meer Pesola. — Er is eene oproerige proclamatie gedrukt en verspreid, onderteekend door *Langlais*, als commandant der koninklijke troepen in de provincie Basilicata. — Het besluit tot ligting van manschappen is te Catanzaro met geestdrift ontvangen.

Men verzekert, dat twee geachte ingezetenen van 's Gravenhage van de Regering concessie gevraagd hebben voor het maken eener vlugthaven te Scheveningen, maar dat op deze aanvraag nog geen besluit genomen is, noch zal genomen worden, tot dat de Gemeenteraad een bepaald gevoelen omtrent deze zaak aan den dag gelegd zal hebben. — Men verwacht, dat deze vergadering eerlang daarover zal beraadslagen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 21 November. Den 20sten dezer in **Texel** BINNENGEKOMEN: *Elize Henriette*, Detering, Batavia; *Anna Maria Henriette*, Gollards, Suriname; de stoomb. *Magnet*, Londen; *Regalia*, Paddon, *Kronenberg*, van der Hoef en *Artemis*, Smith, alle 3 van Sunderland; *Henriette*, Kuiper, Stettin, als bijlegger naar Rotterdam, lek enz.; *Hillechina Scholtens*, Scholtens, Wismar, als bijlegger naar Rotterdam, lek en met meer andere schade.

UITGEZEILD: de stoomb. *Ranger*, Londen. Wind w. z. w.

Den 20sten dezer in **Helvoet** BINNENGEKOMEN: *William Henry*, Johnson, Poole; de stoomb. *Albatros*, Liverpool; *Mary Ongle*, Toms, Charlestown; de stoomb. *Lord Raglan*, Newcastle; *Visscher*, Noordhoek, Noordzee.

UITGEZEILD: de stoomb. *Eanl of Auckland*, Londen; *Pioneer*, Bristol; *Seahorse*, Hull; *Koophandel en Zeevaart*, van der Gaauw, avontuur. Wind z. w.

Voor 14 Oct. op Java aangekomen: *Elisabeth*, Snoek, Amsterdam; *Hendrika*, van Aalborg, *Pieter Schoenmakers*, van Varelen, *Jeannette Cornelia*, Verhoeven en *Eugenie*, Bargman, alle 4 van Rotterdam; *Jan van Hoorn*, Borghorst, Dordrecht; *Martha & Jacoba*, de Vries, Londen; *Vrede*, van der Plas, Liverpool; *Anna Digna*, Ouman, Sydney; *Boni*, Möller en *Jacoba Helena*, Swart, beide van Hongkong; *Catharina Geertruida*, Moss, Macao; *Wilhelmina Maria*, Postma en *zes Gezusters*, Rutgers, beide van Singapore.

Den 28sten Sept. van Buenos Ayros uitgezeild: *Christine Jaqueline*, Bosker, Falmouth; 1 Oct. *Jeannette Marianne*, van Ingen, Londen; 12 dito *Diana*, Masdorp, Amsterdam.

Den 11den Oct. van Rio Janeiro uitgezeild: *Westerhuizen*, Oosterhuis, Falmouth; 13 dito *Krimpen a/d. Lek*, Ouwehand, Batavia.

Den 23sten Oct. te Havana binnengekomen: *Hollander*, Storm, Rotterdam; en uitgezeild: 18 dito *Zuiderzee*, de Jong, Amsterdam.

Den 4den dezer te Newjork binnengekomen: *Eduard*, Wieting, Rott.

AMSTERDAM, 21 November. Het schip *Morgenster*, gevoerd geweest door kapt. Hee, van Taganrog naar Kouger Polder, is, zonder volk, bij Egmond gestrand.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

21 *November* 1861. 4½ *ure.*

Amst. Thes. 3½ p	83	—	
NEDERLAND.			
W. Schuld 2½ p	63 15/16	—	—
" 3 "	76 5/8	—	—
" 4 "	99 5/16	7/16	99 7/16
O.-I. leen. 4 "	—	—	—
Amort. Sd. 3½ "	—	—	—
Hand. op resc.	140 2/3		—
" a cont. 4½ "	—	—	—
BELGIE.			
Ot. *Rots.* 2½ "	—	—	—
SPANJE.			
Oblig. . . . 2 p	42 5/16	—	
" . . . . 3 "	51 ¼	—	—
" b. s. 3 "	48 1/16	—	—
Bew. Coup. . . .	6 ½	5/8	6 9/16
PORTUGAL.			
Oblig. . . . . 3 p	46 5/8	—	—
" 1856. 3 "	45 3/8	7/16	45 7/16
RUSLAND.			
Hope & Co. 5 p	101 7/8	—	
" 5 "	101	—	—
Certif. Obl. 4 "	74 ¼	5/16	74 ¼
" 31/33 5 "	80 1/8	¼	—
" 5 Ser. 5 "	81 ½	¾	81 5/8
" 6 " 5 "	93 3/8	7/16	93 3/8
" " 4½ "	90	—	—
" " 3 "	59 1/16	1/8	59 1/8
" bij *Hope* 4½ "	89 7/8	—	—
Insch. 6 "	—	—	—
Sp. volgef. 5 "	193	¼	193

POLEN.			
Oblig. . . . . 4 p	70 5/8	¾	—
PRUISSEN.			
Oblig. 59. 5 p	105 5/8	—	—
Aand. 54. 3½ "	214	—	—
OOSTENRIJK.			
Obl. Met. 5 "	46 ¼	7/16	46 5/16
" " 2½ "	24 5/16	3/8	—
" r. Amst. 5 "	69 3/8	—	—
" Nat. 54. 5 "	55 3/16	5/16	55 3/16
Weener Bank *f*	637		—
" 1839 "	—	—	
" 4 p	196 ½	197	—
" 5 "	355 ½	356 ¼	355 ½
Fr. o. spw. 3 "	123		
BRAZILIE.			
Geldl. 24. 5 p	—	—	—
" 39. 5 "	—	—	—
" 60. 4½ "	89 7/8	—	—
VENEZUELA,			
Oblig. . . . . 3 p	21 3/8	½	
GRENADA,			
Oblig. . . . . 4 "	13 7/8	15/16	—
MEXICO.			
Obl. . . . . . 3 p	26 9/16	5/8	—
N.-AMERICA.			
Philad. Lt. A.	89	—	—
" Obl. C. B. 7 p	84 ½	—	—
Galv. Spw. 8 "	21 ¾	7/8	—
GRIEKENLAND.			
Obl. 1825 5	6	—	—

Aand. Holl. spoorw. 4 pc. 89. Leening spoorw. 4½ pc. 100 3/8; Rijn-spoorw. 4½ pc. 106. Spanje Amortisable Schuld 17 1/8 à ¼. Rusland bij *Stieglitz* 4 pc. 74 1/8; dito cert. in Assign. 6 pc. 54½; Spoorw. volfourneerde 4 pc. 173. Polen obl. Bromberg spoorw. 4 pc. 71¼. Brazilie geldl. 1852 4½ pc. 89 7/8; dito 1858 4½ pc. 89 7/8. Peru geldl. 1854 4½ pc. 96¼. Ecuador 15 1/16, 3/16 à 15 1/16. Venezuela obl. uitgest. 1½ pc. 11 à 1/8. Grenada uitgest. 5¼. Galv. Stellen 8 pc. 21¾ à 22. — Beleening 3. Prolongatie 3. Disconto 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit*.

BOON HARTSINCK, *President*. DE BEAUFORT, *2e Secretaris*.

Oostenrijksche fondsen en Venezuela's flaauwer. In de overige artikelen was weinig handel en verandering.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 21.22½; Dito Nat. *f* 29.10; div. Eng. per £ *f* 11.80; 3 pc. Eng. Russen per £ *f* 1180. Frans. *f* 55 7/8; Belg. *f* 56 1/8; Pruis. *f* 35; Hamb. Russen *f* 32 11/16; Russen in Z. R. *f* 33 1/8; Poolsche in Fl. *f* 27¼.

MADRID, 20 November. De 3 pc. 49.90; 2 pc. 43.45.

WEENEN, 21 November. De 5 pc. Met. 67.30, nat. 80.90.

LONDEN, 21 November. De 3 pc. gecons. 92 5/8 à ¾. Mexico 27 7/8 à 28 1/8. Spanje 2 pc. 42¾ à 43.

PARIJS, 21 November. De 3 pc. renten 70.05. Spanje 48 3/8, en 42½.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 19 November. *Tarwe* 15 c. lager; 66 à 70 p. Ommel. *f* 8,50 à *f* 9,70; 66 à 70 p. Old. *f* 8,20 à *f* 9,40, *Rogge* als voren; 64 à 66 p. *f* 6,90 à *f* 7,40. *Boekweit* iets aangenamer; 62 à 66 p. gr. zand *f* 6,50 à *f* 7,30. *Gerst* wint. prijsh.; 52 à 56 p. *f* 5,55 à *f* 6,35; zomer 15 c. lager; 54 à 56 p. *f* 5,20 à *f* 5,60. *Haver* dikke prijsh.; voer als voren; 38 à 50 p. dikke *f* 2,95 à *f* 4,35; 36 à 40 p. w. v *f* 2.70 à *f* 3,30. *Paardenboonen* *f* 6,75 à *f* 7,50. *Koolzaad* als voren; *f* 11,50 à *f* 13,50. *Gort* grove *f* 11,50 à *f* 11,75; parel *f* 14 à *f* 16.

SNEEK, 19 Nov. *Boter* *f* 47,50. Kanter-*kaas* *f* 21 à *f* 30,50; nagel-*kaas* *f* 23 à *f* 29.

DELFT, 21 November. *Boter* *f* 52 à *f* 64

HAARLEM, 21 November. Uit het vroeger opgegeven zestal is heden door den kerkeraad der Ned. Hervormde gemeente, het navolgend alphabetisch gestelde drietal gemaakt: *B. ter Haar*, te Nijmegen; *J. Posthumus Meyjes*, te Groningen en *F. C. A. Pantekoek*, te Charlois, en daaruit beroepen de wel-eerw. zeer gel. heer *F. C. A. Pantekoek.*

, WELDADIGE LANDGENOOTEN!

Nimmer kwam de roepstem om hulp voor ongelukkige land- en natuurgenooten tot u te vergeefs.

Katwijks ingezetenen hebben zulks meermalen, bijzonder nog ten vorigen jare toen zij den dood van zes wakkere visscherlieden ten gevolge van den Mei storm hadden te betreuren, ondervonden.

Op nieuw heeft een treffend verlies vele huisgezinnen alhier in diepe rouw gedompeld en van alle bestaan middel beroofd. In den nacht van den 14den en 15den dezer, is op de hoogte van Zandvoort in de Noordzee, ten gevolge van den hevigen storm, vergaan de haringschuit genaamd *de Vereeniging* en behoorende aan de reederij van dien naam, boekhouder *G. Verdoes.* De geheele bemanning vond haren dood in de golven der zee, nalatende vijf weduwen en dertien kinderen, van welke een in het kraambed ligt en twee anderen in staat van zwangerschap verkeeren.

De winter is nabij. Een aardappel is naauwelijks, wegens buitengewone duurte te bekomen en veel, zeer veel is noodig. Komt, helpt hier krachtig en spoedig, gelijk wij, naast God, op uw bekende menschlievendheid onze hope bouwen!

Alle giften, ingezonden bij een van de ondergeteekenden, zullen, ook de geringste, met dankbaarheid ontvangen en door middel van de Haarl. Courant bekend gemaakt worden.

De Commissie,
Katwijk aan Zee, LAMBs. TIDDENS, Predt.
16 *November* 1861. M. VAN DE MAARLE.
B. VAN DER PLAS.

De uitgevers der Haarl. Courant zullen zich mede belasten met het ontvangen van liefdegiften.

, Voor de 300 *Lutherschen* te *Stads-Kanaal* is nog ontvangen: van N. te Schiedam *f* 4,95, en van een onbekende te Haarlem, door ds. *Liernur* *f* 20, dus in zijn geheel *f* 400. Wegens hunne behoeften hopen zij verder op de weldadigheid.

Amsterdam, F. J. DOMELA NIEUWENHUIS.
20 *November* 1861.

50jarige Echtvereeniging:
Dr. JACOB KRUYFF
en
WILHELMINA SUSANNA SCHOTT.
DELFSHAVEN, 20 November 1861.

, Getrouwd:
J. JONKMAN Rzn., van *Huisum*, en A. VAN HULST, van *Harlingen.*
HARLINGEN, 20 November 1861.

, Getrouwd:
J. B. L. J. KOLKMAN, 1ste Luit. der Inf., en A. COERS.
ARNHEM, 20 November 1861.
Algemeene kennisgeving.

, Getrouwd:
H. SAVRIJ, van *Haarlem*, en W. C. BAUER.
'sGRAVENHAGE, 20 November 1861.

, Getrouwd:
E. BOUMAN, van *'s Hertogenbosch*, en H. G. VAN DER KUIJLEN.
'sGRAVENHAGE, 20 November 1861.

, Getrouwd:
J. KOOY, V. D. M. te *Lisse*, met C. A. J. ROCHELL.
WARMOND, 20 November 1861.
Eenige kennisgeving.

, Getrouwd:
S. P. HERINGA,
Theol. Doctor en Predikant te *Zuid-Scharwoude*, en
JACOBA HULST.
OOSTERBLOKKER, 20 November 1861.

, Getrouwd:
W. BLOEMINK, Weduwnaar van *B. van der Ham*, en P. N. NAMSLOOT, Weduwe van *P. Groot.*
HOORN, 20 November 1861.

, Getrouwd:
D. VAN CASPEL en W. T. KRAMER.
AMSTERDAM, 21 November 1861.

, Getrouwd:
C. J. W. RAMANN, Wedr. van *S. M. Stants*, en R. DA COSTA.
AMSTERDAM, 21 November 1861.

, Getrouwd:
JACs. J. G. NOLET, van *Schiedam*, en G. M. J. A. VAN HEES.
HAARLEM, 21 November 1861.

, Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe *H. E. H. VAN HENGST — PATIJN.*
SCHOONHOVEN, den 17den November 1861.
Eenige kennisgeving.

, DORDRECHT, 19 November 1861. Bevallen van een' ZOON *W. J. L. VAN MAANEN — HELLER.*

, Heden verloste van eene welgeschapene DOCHTER *ANNA MARIA VAN VOORST*, hartelijk geliefde Echtgenoote van D. C. BUYS.
ZAANDIJK, 19 November 1861.
Eenige kennisgeving.

, In AMSTERDAM, is op den 19den November 1861, voorspoedig bevallen van eene welgeschapene DOCHTER, Vrouwe *FREDERICA WILHELMINA LOUISE GROSS*, hartelijk geliefde Echtgenoote van
Q. W. VAN HOORN.

, Heden verloste voorspoedig van een' welgeschapen ZOON *K. HOUTTUYN*, geliefde Echtgenoote van
S. COUWENHOVEN.
ZAANDIJK, 19 November 1861.

, Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *B. D. HORA BUMA*, geliefde Echtgenoote van
BREDA, S. L. M. POPTA.
20 November 1861.

, Heden overleed mijn geliefde Zoon HENDRIK DUYS, in den jeugdigen leeftijd van ruim 14 jaren, Interne bij den Heer *G. I. J. de Jongh*, te *Rhenen*, op wiens Instituut hij gedurende zijne ziekte van 5 weken met de meeste liefde en zorg werd verpleegd. J. W. DUYS.
DOODEWAARD, den 17den November 1861.

, Heden overleed mijne Zuster HARMPJE ARENTSE Weduwe van *W. van de Poll*, in den ouderdom van 49½ jaar. W. ARENTSE.
PUTTEN, op *de Veluwe*, den 15den November 1861.
Algemeene kennisgeving.

, GRONINGEN, 17 November 1861. Heden overleed mijn geliefde Echtgenoot, de Heer POPKO SWAAGMAN, in den leeftijd van 91 jaren, waarvan ik 48 jaren door een gelukkig Huwelijk met hem vereenigd was.
W. SWAAGMAN — SMITH.
Eenige kennisgeving.

, TERBORG, den 17den November 1861, des morgens om half vijf ure, overleed Vrouwe MARIA DIDERICA HERMINA BECKING, Weduwe van den Wel-Edel Geboren Heer *Johan Joseph Silvester von Raesfeld*, in den ouderdom van 75 jaren, tot diepe droefheid van haren eenigen Zoon en Schoon-Dochter.
B. W. J. VON RAESFELD,
M. G. H. A. H. VON RAESFELD, OPFERGELT.

, Op heden overleed te *Deventer*, onze geliefde Zuster en Behuwd-Zuster, Mejufvrouw ANTOINETTE CATHARINA VAN RHEE, in den ouderdom van acht en vijftig jaren.
ZUTPHEN, G. J. VAN RHEE,
den 18den November 1861. *uit aller naam.*

, Heden namiddag ten 7 ure, overleed tot mijne diepe droefheid, na eene genoegelijke Echtvereeniging van slechts 3½ jaar, ten gevolge van een lang en geduldig lijden, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote AALTJE ZIJP, in den ouderdom van 23 jaren en 4 maanden. JACOB LAAN.
TWISK, 18 November 1861.
Strekkende deze tot algemeene en bijzondere kennisgeving aan Familie, Vrienden en Bekenden.

, Heden overleed, tot onze diepe smart, onze lieve RUDOLF, op den leeftijd van bijna 18 maanden.
KROMMENIE, G. VAN LEYDEN Jz.
18 November 1861. M. J. VAN LEYDEN, VAN VLIET.

, Heden avond overleed mijne geliefde Echtgenoot JAQUELINE JEANNE VAN DER THOLL, in den ouderdom van 36 jaren en 10 maanden. W. A. HAZEU.
SCHAGEN, 19 November 1861.
Vrienden en Bekenden gelieven deze eenige als algemeene kennisgeving aantemerken.
Verzoeke van brieven van rouwbeklag verschoond te blijven.

, Mijne geliefde Echtgenoot FEMMINA CHRISTINA JANSEN werd mij heden, na eene langdurige ziekte, door den dood ontnomen. H. H. REESSE.
AMSTERDAM, 19 November 1861.

, Voor de menigvuldige en hartelijke bewijzen van deelneming, ons betoond bij het overlijden van onze geliefde Dochter *Elisabeth*, betuigen wij door dezen onzen welmeenenden dank. B. ZUR MUHLEN.
AMSTERDAM, E. F. ZUR MUHLEN,
21 November 1861. NETSCHER.

BEKENDMAKING,

aan mijne geachte Zaanlandsche Begunstigers, wegens de **finale uitverkoop** mijner *Galanteriën* en *Kramerijen*, tegen verminderde prijzen. P. GORTER.
Zaandam.

Onderwijs.

Een Predikant werkzaam in eene Gemeente, waar onderwijs is te verkrijgen in de Nieuwere Talen, zou gaarne zich belast zien met de opleiding van een of meer **JONGELIEDEN**, voor het hooger onderwijs. Hij wenscht dat vooral om zijne Kinderen met hen daarvoor te vormen. Informatien *franco*, onder de Letters A. D., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

, Men vraagt op eene Buitenplaats, nabij een aangenaam Dorp, niet ver van 's Hage: Een **ONDERWIJZER**, van de Protestantsche Godsdienst, voor eenige Jonge Kinderen, om die onderrigt te geven in de vakken van het Lager Onderwijs en althans in eene of twee Moderne Talen, maar die tevens genoegzame geschiktheid bezit om een Jongeling van meer gevorderden leeftijd verder opteleiden, waarbij de kennis der Wiskunde niet ontbreken mag. Onderwijzers hierop reflecterende, gelieven zich *franco* te adresseren onder de Letters J. J., aan den Boekhandelaar W. WENK, te Rotterdam.

, Men verlangt ten spoedigste op eene niet zeer uitgebreide Kost- en Dagschool, voor Jonge Heeren: Een geschikt **SECONDANT**, tegen p. m. *f* 400 Salaris, boven de gewone Verpleging. Adres Letter IJ., aan den Boekhandelaar W. M. DE VRIES, te Gorinchem.

, Aan eene openbare Lagere School ten Platten Lande tevens Kostschool, vraagt men voor de laagste Klasse: Een **SECONDANT**, P. G., niet beneden de 20 jaren oud en in staat de Fr. Taal te helpen onderwijzen. Salaris *f* 150 tot *f* 200, boven de gewone Verpleging. Brieven *franco*, Lett. A., aan de Boekhandelaars A. F. BLANCHE & COMP., te Utrecht.

, In eene Apotheek te Utrecht, waar gelegenheid ter verdere opleiding gegeven wordt, wordt tegen 1 Febr. e. k., een **BEDIENDE** gevraagd. Brieven *franco*, onder No. 255, bij den Boekhandelaar W. F. DANNENFELSER, aldaar.

APOTHEEK.

In een' soliede zaak te Amsterdam, kan tegen Februarij a. s. of vroeger, een beschaafd **JONG MENSCH**, volkomen met de Receptuur bekend, een aangename plaatsing als *Bediende* erlangen.

Franco Brieven, onder Lett. D. D., bij den Boekhandelaar B. H. DE RONDEN, Utrechtschestraat No. 858 te Amsterdam.

, Een gehuwd **TUINMAN**, zonder Kinderen, P.G. van goede getuigen voorzien, bekend in alles wat men van een goed Hovenier verlangt, zag zich gaarne met Februarij of Mei geplaatst. Men gelieve zich te adresseren met *franco* Brieven, onder Letter B, Advertentie-Bureau van H. W. DUSAULT, te Rotterdam.

NOTARIAAT.

Bij eenen Notaris, welke zich bepaaldelijk met de opleiding van Jonge Lieden occupeert, is gelegenheid tot plaatsing van eenen **JONGELING**, tegen billijke vergoeding van Kost en Inwoning. Adres *franco*, onder de Lett. T., bij den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

, *De Burgemeester van* ZAANDAM, maakt aan belanghebbenden kenbaar, dat in die Gemeente eene betrekking van **POLITIE-AGENT** 2de Klasse vaceert.

De Jaarwedde bedraagt *f* 400 en *f* 25 toelage, benevens vrije Bovenkleeding.

Sollicitanten naar deze Betrekking, kunnen zich aanmelden in *persoon*, bij den Burgemeester ten Stadhuize, op Donderdag den 12den December 1861, 's morgens ten 11 ure.

Personen thans bij de Politie werkzaam, zullen, zoo zij aan alle overige vereischten voldoen, bij voorkeur in aanmerking komen De Burgemeester,
Zaandam, H. J. SMIT.
19 *November* 1861.

, Een **TUINBAAS**, gehuwd, zonder Kinderen, P.G., middelbaren leeftijd, van goede getuigschriften voorzien en goed bekend met het Snoeijen en Broeijen, het behandelen van Bloemen en Ananassen, als ook met de Administratie, welke in 23 achtereenvolgende jaren slechts twee betrekkingen heeft gehad, wenschte gaarne tegen Febr. of Mei als zoodanig weer geplaatst te worden. Reflecterenden, gelieven zich *franco* te adresseren, onder Letters B. M., bij den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

, Aan de openbare School voor meer uitgebreid Lager Onderwijs te Vlaardingen, wordt bij de afdeeling voor de Meisjes, op eene Jaarwedde van *f* 400, gevraagd: Eene **HULP-ONDERWIJZERES**, minstens bezittende eene acte van bekwaamheid in het geven van onderwijs in de Fransche Taal en in Handwerken voor Meisjes.

Die hiervoor verlangen in aanmerking te komen, gelieven hare aanvragen met de vereischte bewijsstukken en opgaaf wanneer zij de betrekking kunnen aanvaarden, *franco* intezenden aan Burgemeester en Wethouders aldaar.

, Eene fatsoenlijke **DIENSTBODE**, P. G., 30 jaren oud, biedt zich tegen Februarij als *Huishoudster* aan. Adres *franco* Brieven, aan F., ter Boekhandel en Drukkerij van M. J. MENSING, te Rotterdam.

, Er is **Verloren**, op Zondag namiddag te Haarlem, twee **GOUDEN MEDAILLONS**, met haar, dito Horologiesleutelje, Kruisje, Ringetje en eenige andere kleinigheden, het alles te zamen aan een Goud Splijtringetje. Die hetzelve bij den Boekhandelaar L. SLOTEMAKER Pz., aldaar terug brengt, kan eene belooning van *f* 3 ontvangen.

SPOOR — BRUG.

Als men officiëel leest: „Het is als of het Hoofd van het Departement in plaats van zelf te besturen, zoodanig door zijne Ambtenaren bestuurd wordt enz." dan mag men vragen of dit ook toepasselijk is op het voorbarig Aanbesteden van de **IJzere Brug te Dieren**, ter Somma van *f* 35694. — *over een droog Kanaal*, waar, juist bij Dieren, *al* het Water in de Grindgrond inzuigt in plaats dat de Wellen die eenige Ellen lager liggen, Water opleveren. Immers daar de Brug te Zutphen, het Station te Arnhem, het Arnhemsche- en Velpsche broek nog in lang niet gereed zijn, moest men wel eerst het Kanaal voltooijen om te zien: of er een Brug noodig was over dat Kanaal waarvan de Heer VAN NISPEN in de Kamer zeide: „Het schijnt mij toch toe dat de Regering zelve ons het bewijs heeft geleverd, dat het Kanaal moeijelijk aan het doel zoude kunnen beantwoorden."

Arnh. Ct. 12 Nov. „En al deze weelde veroorloofd men zich, terwijl, volgens de matigste berekeningen der Regering, de gewone inkomsten op de gewone uitgaven een te-kort geven van *f* 14,000,000 en op de Indische baten ook een te-kort wordt aangekondigt van ruim *f* 6,000,000!"

Fabriek van Nieuwe
Oeconomische
KOOK-FOURNUIZEN
VAN
ALPHONSE DEGON,
TE LEYDEN.
Geoctrooijeerd
DOOR
Z. M. DEN KONING
DER
NEDERLANDEN.

ALPHONSE DEGON, heeft de eer te berigten, dat zij, die reeds in het bezit zijn van deze **Fournuizen**, zich over hunne uitmuntende hoedanigheden allergunstigst uitlaten, daar dezelve met alle mogelijke brandstoffen kunnen gebruikt worden.

, Men vraagt tegen 1o. Mei aanstaande, op een aan den Spoorweg gelegen en van overstrooming bevrijd Dorp, in de Provincie Utrecht of in Gelderland, tusschen Utrecht en Arnhem, waar eene goede Meisjesschool is: Eene **WONING** of ruime **INWONING**, de Huurprijs van *f* 150 niet te boven gaande. Brieven *franco*, met duidelijke opgave der localiteit en verdere bijzonderheden, onder No. 254; bij den Boekhandelaar W. F. DANNENFELSER, te Utrecht.

LET WEL.

Door de ondergeteekende, wordt aan een ieder ter kennis gebragt, dat de **SCHOEN-WINKEL** te Oudshoorn, bestuurd wordende door *Kees van Oven*, voor rekening van Mejuffvrouw de Wed. *L. Theys*, met Augustus jl. heeft opgehouden, en al degenen die nog loopende Rekeningen of anderzints te voldoen hebben, ten vriendelijkste worden verzocht, om alle onaangenaamheden voortekomen, dezelve niet aan genoemde *Kees* maar aan haar zelve te voldoen.

Voorts neemt zij de vrijheid, zich aan het geëerde Publiek en vooral aan hare vroegere Kalanten, in hare gunst voortdurend aantebevelen. Wed. L. THEYS.

Leyden, Noord-Brabantsch Schoenen en Laarzen Magazijn, Nieuwe Rijn, Wijk 6, N°. 61.

LET WEL!!!

In een klein Stadje, in de Provincie Gelderland, waar goede Scholen zijn, bestaat er bij eene fatsoenlijke Familie zonder Kinderen, gelegenheid ter plaatsing van **twee à drie OUDERLOOZE KINDEREN**, of Kost, Inwoning en Huisselijk Verkeer voor eene **BEJAARDE DAME**, tegen eene billijke vergoeding. Nadere informatien zijn te bekomen onder Letter A., bij den Boekhandelaar ANTHONY BOS, te Borculo.

T. Keyzer's Patentolie.

Glanshoudend, Walmvrij, Helderlichtend.

De prijs is heden *f* 45 het Ned. Vat. T. KEYZER.

Zaandam, November 1861.

*** Terstond verkrijgbaar: **KOST, INWONING** en **HUISSELIJK VERKEER**, in een gezelligen kring, voor eene Dame bij Prot. Echtelieden uit den beschaafden stand, op een Buitentje, 10 minuten van eene kleine Stad, in een der schoonste Streken van Gelderland. Brieven *franco*, onder Letter X., bij den Heer VAN DER VEEN OOMKENS, te Wageningen.

*** Men verlangt liefst TE KOOP: Een **LANDGOED**, in de *onmiddelijke* nabijheid van Arnhem.

Brreven *franco*, Letter A., aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

HOUTVERKOOPING,

op de Hofstede *Gooilust*, onder 's Graveland en Hilversum, op Vrijdag 29 November 1861, ten overstaan van den Notaris **A. PERK**, van eene aanzienlijke partij **SPARREN BOOMEN**, voor Slieten, Deksparren, Palen en Heimasten, meerendeels lang tusschen de 7 en 11 Ellen, enkele van 14 tot 16 Ellen; voorts **TAKKEBOSSEN en zoo voorts.**

Alles digt bij het Water en afgenummerd te zien.

Te beginnen aan de Oprijlaan onder Hilversum, 's morgens 9 uur.

Aanwijzing te bekomen bij den Tuinbaas, op de Hofstede.

HOUTVERKOOPING.

De Not^s. **ROELOFFS**, te Apeldoorn, zal op den 3^{den} Dec. e. k., voormiddags ten 10 ure, in *de Oude Kroon*, op het Loo, onder Apeldoorn, Verkoopen:

Onderscheidene aanzienlijke perceelen **HOUT**, als: Eiken-, Beuken- en Dennen-Boomen, in het Wijsselsche Bosch te Apeldoorn.

*** **HOUTVERKOOPING** te Overveen, Gemeente Bloemendaal, op de Hofsteden *Elswoud* en *Duinvlied*, op Vrijdag den 6^{den} December 1861, des voormiddags ten 10 ure, van diverse soorten zwaar **HAKHOUT**, benevens eene mooije partij Iepen-, Esschen- en Populen **BOOMEN**, zeer geschikt voor *Werkhout*.

Zullende de Boomen het laatst worden verkocht.

*** **Mr. J. P. DE FREMERIJ**, Notaris te 's Gravesande, zal, ten verzoeke van zijnen Principaal, op Dingsdag den 26sten November 1861, voormiddags 10 ure, op *Vluchtenburg*, onder 's Gravesande, publiek, *om contant geld*, Verkoopen:

Het **HOL of CASCO**, van het op den 16^{den} November 1861, op het Strand, onder de Gemeente 's Gravesande, aangedreven BRIKSCHIP *JANE ARCHIBALD, EXETER*; benevens de van hetzelve geborgen Ankers, zware en ligte Kettingen, Touwwerk, Watervaten, Octant, Scheeps-Provisie en al hetgeen verder ter Verkoop zal worden aangeboden.

Nadere onderrigtingen zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris.

Verkoop Huizen en Land.

De Notaris **K. N. HENGEVELD**, te Hazerswoude, zal in het Gemeentehuis aldaar, op Woensdag den 11^{den} December 1861, 's morgens ten 10 ure, publiek Verkoopen:

1°. Een **HUIS** met **STALLING, TUIN** en **ERVE**, groot 18 Roeden, 80 Ellen.
2°. Een **HUIS** en **ERVE**, groot 3 Roed., 77 El.
3°. Een **HUIS** en **ERVE**, groot 1 Roede, 95 El.
4°. Een Kampje **LAND of TUIN**, groot 32 Roed.
5°. Een **DITO**, groot 44 Roed., 60 El.
6°. Een **ELSTWERF of TUIN**, groot 17 Roed., 89 El.
7°. Eene partij **LAND**, groot 3 Bund., 78 Roed., 25 El.
8°. Eene **DITO**, groot 1 Bund., 53 Roed.
9°. Eene **DITO** ongeveer groot 1 Bund.
10°. Eene **DITO**, ongeveer groot 2 Bund., 78 Roed.
11°. Eene **DITO**, groot 1 Bund., 10 El.
12°. Eene **DITO**, ongeveer groot 1 Bund., 70 Roed. En
13°. Eene **DITO**, ongeveer groot 2 Bund., 58 Roed.

Alles staande en gelegen te Hazerswoude, en breeder bij Billetten omschreven.

De Perceelen N°. 1, 2 en 3, kunnen aanvaard worden met 1°. *Mei* 1862, N°. 4, 5 en 6, met 1°. *Febr.* 1862, N°. 7, 11, 12 en 13, met *Kersmis* 1861 en N°. 8, 9 en 10, met *Kersmis* 1862.

Nadere informatien zijn te bekomen, ten Kantore van den Notaris *Hengeveld*, voornoemd.

*** Door P. C. HOOG, te Rotterdam, is heden verzonden:

DE PARTIJ VAN MEVROUW DE POES,
BEWEEGBAAR PRENTENBOEK.

Met Bijschriften van S. J. VAN DEN BERGH. Prijs *f* 1,50.

MERKWAARDIGE MANNEN.

SCHETSEN VOOR JONGENS

Gedeeltelijk naar het Engelsch, door **S. J. van den Bergh.** Met 4 fraaije Platen; *gebonden.* Prijs ***f* 1,90.**

DE KINDEREN VAN OOM RUTHERFORD,

OF EEN ZOMERTJE OP HET LAND.

Naar het Engelsch van **E. Wetherell.** Met 4 fraaije Plaatjes; *gebonden.* Prijs ***f* 1,60.**

Zomer- en Wintervreugd.

SCHETSEN EN VERHALEN,

door P. DUYS, D. HOUTKAMP, H. ILPSEMA VINCKERS, W. C. NOACK, P. PARSON, C. v. KOETSVELD C. Ez., J. v. REYN en anderen.

Met 4 fraaije Platen; *gebonden.* Prijs ***f* 2.**

MERKWAARDIGE VROUWEN.

SCHETSEN VOOR MEISJES.

Gedeeltelijk naar het Engelsch, door Mevr. **van Westrheene.** Met 4 fraaije Platen; *gebonden.* Prijs ***f* 1,90.**

De Schoen.

ST. NICOLAAS-VERTELLINGEN.

Naar het Engelsch van **E. Wetherell.** Met 3 fraaije Plaatjes; *gebonden.* Prijs ***f* 1,50.**

EIND GOED AL GOED,

DRIE OORSPRONKELIJKE VERTELLINGEN.

DOOR

AGATHA.

Met 4 fraaije Plaatjes; *gebonden.* Prijs ***f* 1,25.**

De Kleine Cartonwerker.

ZIJNDE EENE VERZAMELING VAN CARTONS, WAARUIT KINDEREN EEN GEHEEL **DORP** KUNNEN ZAMENSTELLEN. Prijs ***f* 1,25.**

HOUTKOOP te Schooten,

in het Overbosch van *Sparenhoven*, op Woensdag 4 December 1861, des voormiddags ten 10 ure, van zwaar **ESSCHEN-, EIKEN- en ELZEN HAKHOUT.**

De Notaris **ROBBERS**, te Nijmegen, zal op Donderdag den 28sten November 1861, des avonds ten 7 ure, in de beneden Societeit *Concordia* aldaar, bij toeslag finaal Verkoopen:

Het zeer aangenaam voor *Zomer- en Winterverblijf* ingerigt **BUITEN**, gelegen aan den nieuw aanteleggen Grindweg. Voorstads-Laan, te Hees, op omtrent 15 minuten van Nijmegen, bevattende 9 Kamers, Keuken, Kelder, Stal en Wagenhuis, Welwaterspomp en verdere Gemakken, voorts Tuin met fijne Vruchtboomen, zamen groot 28 Ned. Roeden; bij den inzet op prijs gesteld tot de som van *f* 5880.

Het Huis ten vorigen jare veel verbeterd en vernieuwd, kan met 1°. Mei e. k. worden aanvaard, en is te bezigtigen op den dag van den toeslag en de beide Dingsdagen te voren, van 11 tot 4 ure, mits vooraf belet vragende.

Nadere verhooging wordt aangenomen, ten Kantore van gemelden Notaris.

*** Bij G. B. VAN GOOR, te Gouda, en alom is te bekomen:

MINA KORN,
HAAKBOEKJE,

Onderrigt en Voorbeelden voor allerlei werken in het Haken, met veertien Platen, vermeerderd met onderscheidene nieuwe voorwerpen, 4^e Druk. *f* 0.90.

Een allerliefst werkje, dat bij de Dames, reeds zulk een gunstig onthaal vond, dat er drie drukken van uitverkocht werden. Deze *vierde Druk* is niet alleen aanmerkelijk verbeterd en omgewerkt, maar ook met *vele nieuwe voorwerpen* verrijkt. — De hoogst duidelijke en geleidelijke trant, waarin hier van de allereenvoudigste haakwerkjes tot de meer zamengestelde en kunstige wordt opgeklommen, maakt, dat iedereen door deze goedkoope handleiding zich zelven onderrigten en volmaken kan in eene der aangenaamste vrouwelijke bezigheden. Niet minder dan 14 Platen strekken tot verduidelijking van het hier gegeven onderrigt.

PLIGT EN ROEPING DER VROUW.

Een Boek voor **VROUWEN** en **MEISJES**, door M^{rs}. ELLIS. Naar de 20^e Engelsche uitgaven, door **K. Sybrandi.** *Vijfde druk*, in linnen band. . *f* 2,—

Wie met *St. NICOLAAS* of bij andere gelegenheden, een uitmuntend Geschenk aan *Jonge Dames* geven wil, schaffe zich bovengenoemd Boek aan. Voortdurend wordt het daartoe door een ieder aanbevolen als een Boek dat „*ieder Moeder hare Dochter, ieder Echtgenoot zijne Gade geven moet.*"

DE BOEKANIER,

voorafgegaan van een *Levensberigt* en de *verspreide Gedichten* van **H. A. Meijer.** *Derde druk*, met Plaat, in linnen band . . . . *f* 2,30.

HEEMSKERK,

door **H. A. Meijer.** *Tweede druk*, met Vignet, in linnen band . . . . *f* 2,30.

De Gedichten van MEIJER, staan zeer hoog aangeschreven, en zijn door inhoud en uiterlijk bijzonder geschikt om als geschenken gegeven te worden.

Overal zijn bovenstaande Werken te verkrijgen, als ook bij den Uitgever J. D. SYBRANDI.

Amsterdam, November 1861.

*** Heden is bij H. HOVEKER, verschenen en alom verkrijgbaar gesteld:

DES EVANGELIEDIENAARS HOOGSTE ROEM.

FEESTREDE,

op den Gedenkdag der Kerkhervorming en dien eener vervulde Vijf en Twintigjarige Evangelie-Bediening.

Door

J. P. Hasebroek.

PRIJS 30 Ct.

Sluyters Vormleer,

192 bl. met 3 uitsl. platen, is van heden af à **75 Cent** in plaats van ***f* 1,50**, verkrijgbaar bij G. D. BOM, Damrak, H. 117, te Amsterdam, en op *franco* aanvragen bij alle Boekhandelaren. **Het Algebraïsch Schoolboek** voor eerstbeginnenden. 1e. d. 40 Cent. **Beschouwende Cijferkunst.** 1e st. 20 Cent. **De Dierenvriend.** 20 Cent. *HH. Onderwijzers worden inzonderheid op deze goedkoope uitgaven opmerkzaam gemaakt.*

PRIJSVERMINDERING.

PORTRETTEN VAN

BEROEMDE NEDERLANDERS.

I. **WILHELM BROES.** II. **MARTINUS STUART**, met levensschets door Mr. J. HEEMSKERK. III. **ABRAHAM DES AMORIE VAN DER HOEVEN**, met levensschets door Prov. W. VROLIK. IV **Mr. CORNELIS ANNE DEN TEX**, met levensschets door Mr. AB. DE VRIES. V. **CORNELIS FELIX VAN MAANEN**, met levensschets door Mr. J. A. MOLSTER. VI. **Mr. JERONIMO DE VRIES**, met levensschets door P. H. WITKAMP. VII. **HENDRIK TOLLENS Cz.**, met levensschets door W. H. WARNSINCK. VIII. **JAN WILLEM PIENEMAN**, met levensschets door A. VAN LEE. Deze Portretten in groot Kwarto formaat zijn van den laatsten tijd en van treffende gelijkenis; de prijs van een Portret is 40 Cents; van twee 60 Cents; van vier *f* 1; de acht stuks bij elkander *f* 1,60. De prijs bij de uitgave was bij Inteekening 90 Cents per stuk. Bestellingen worden *franco* ingewacht, van buiten deze Stad met bijvoeging van een Postwissel (geen Postzegels) bij J. H. VAN DER BEEK, Reguliersbreestraat te Amsterdam.

*** Bij A. VAN LOON, te Tiel en alom te bekomen:

I. De Mensch in de Zamenleving,

OF DE KUNST VAN DEN OMGANG MET MENSCHEN, beschouwd uit het tegenwoordig standpunt der BESCHAVING en OPVOEDING. Ingerigt als LEER- en LEESBOEK voor *jong* en *oud*, *rijk* en *arm*, *groot* en *klein*, van elken stand en beide geslachten. Prijs *f* 0,90.

II. GEVAREN DER LIEFDE.

LEIDDRAAD VOOR JONGELINGEN EN JONGE DOCHTERS *op het rozenpad der liefde.* Prijs *f* 0,60.

III. HET NIEUWSTE BRIEVENBOEK.

Verzameling van Brieven voor verliefden van beiderlei geslacht in alle gevallen en omstandigheden. Prijs *f* 0,40.

*** Bij P. N. VAN KAMPEN, te Amsterdam, is uitgegeven:

De **Derde Druk** van den

Kinderbijbel

OF BIJBELSCHE VERHALEN VOOR JONGE KINDEREN,

DOOR

Mev. de Wed. A. B. VAN MEERTEN SCHILPEROORT.

5 Deeltjes in één Bandje, met 10 Plaatjes *f* 3,90.

(Ingenaaid, voor Schoolgebr., zonder Plaatjes. . 1,60.)

Benevens de volgende

Geschenken voor Meisjes:

MISS SEWELL, *Geertruida*, of de liefde des geloofs. Uit het Engelsch. *Tweede Druk*, 2 Deelen met Staalgravuren, Gebonden in Linnen Bandjes. . . . *f* 3,90.

————, *Amy Herbert.* Een Boek voor Meisjes. Uit het Engelsch, door ANTONIA. Met Vignet en Titelplaat, Geb. in Linnen. . . . . *f* 2,25.

MISS YONGE, *Henriette Langford.* Uit het Engelsch door MARIETTE. Met Vignet, Geb. in Linnen *f* 2,90.

Mevr. **VAN MEERTEN**, woorden van Moederlijke liefde aan mijne Dochter *Mathilda. Tweede Druk.* Met Vignet, Geb. in Linnen. . . . . *f* 1,90.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDE EN ZONEN.